

Ankestyrelsens undersøgelse af
Kulegravning af sager om
overgreb mod børn og
unge

fortrolig rapport marts 2012

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1 Indledning og sammenfatning	1
1.1 Sager i kulegravningen	1
1.2 Rapportens opbygning og indhold	2
1.3 Karakteristik af sagerne	3
1.4 Sammenfatning af problemstillinger	4
2 Gennemgående problemstillinger	7
2.1 Manglende sagsoverblik – blandt andet på grund af mange flytninger	7
2.2 Problematisk håndtering af lukkede familier	8
2.3 Skiftende sagsbehandler/fravær af sagsbehandler	9
2.4 Manglende eller dårligt samarbejde mellem myndigheder	10
2.5 Utilstrækkeligt samarbejde med politiet	12
2.6 Manglende opfølgning ved underretninger	13
2.7 Manglende iværksættelse af relevante undersøgelser	16
2.8 Manglende iværksættelse af foranstaltninger på baggrund af undersøgelser	20
2.9 Iværksættelse af foranstaltninger og støtte på uoplyst grundlag	21
2.10 Fravær af relevant opfølgning på tværkommunal underretning	22
2.11 Manglende inddragelse af børnene/børnesamtaler	23
2.12 Manglende fokus på søskende	24
2.13 Forkert fokus i forhold til børnenes egentlige problemstillinger	26
2.14 For meget fokus på forældresamarbejde	27
2.15 Manglende systematik og dokumentation i sagsbehandlingen	29
2.16 Ikke optimal udnyttelse af de tilgængelige vejledningsressourcer (VISO, SISO)	30
2.17 Manglende inddragelse af børnesagkyndig ekspertise internt i kommunen	31

1 Indledning og sammenfatning

Socialministeren bad i februar 2012 Ankestyrelsen om at gennemgå et udsnit af de seneste års alvorlige sager, hvor det er kommet til offentlighedens kendskab, at børn og unge er blevet udsat for massiv omsorgssvigt, vold og/eller seksuelle overgreb.

Formålet med gennemgangen er at undersøge, og i så fald udpege, om systemet har svigtet i forhold til at opdage det omfattende og årelange misbrug/omsorgssvigt, som kendetegner sagerne. Formålet er endvidere at afdække og dokumentere en række fælles problemstillinger i denne type sager.

Kulegravningen bidrager som oplæg til et ekspertpanel, som er nedsat af socialministeren til at komme med forslag til løsninger og rådgive ministeren på området.

Denne rapport indeholder personfølsomme oplysninger og skal behandles fortroligt.

1.1 Sager i kulegravningen

Kulegravningen består af Ankestyrelsens gennemgang af ti sager, som gennem de seneste år har haft massiv mediedækning og offentlighedens opmærksomhed på grund af deres grovhed i både omfang og karakter.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Omstændighederne i de ti sager beskrives her kort:

[Redacted text block]

10.

1.2 Rapportens opbygning og indhold

Fokus for Ankestyrelsens sagsgennemgang er på kommunernes sagsbehandling. Alle kommuner er bedt om at indsende samtlige sagsakter til Ankestyrelsen. Sagsgennemgangene bygger således på de dokumenterede oplysninger i sagerne¹. Alle parter, som på Ankestyrelsens undersøgelsestidspunkt er over 18 år, er blevet informeret om, at deres sag er gennemgået af Ankestyrelsen.

¹ For en nærmere gennemgang af metoden i enkeltsagsundersøgelserne henvises til de enkelte enkeltsagsrapporter

[REDACTED]

[REDACTED]

Ankestyrelsen skal bemærke, at flere af problemstillingerne også er dokumenteret via praksisundersøgelser og øvrige undersøgelser, som Ankestyrelsen siden 2006 har gennemført på området for børn og unge med behov for særlig støtte².

1.3 Karakteristik af sagerne

Der kan i flere af sagerne peges på en række forhold omkring familierne, som er sammenfaldende og karakteriserer sagerne. Det gælder for eksempel i forhold til familiernes flyttemønstre, antallet af børn, sociale forhold, kommunernes kendskab til familien herunder antallet af underretninger.

I en del af sagerne er der tale om storfamilier med mange børn, som ofte har flyttet – både mellem kommuner og internt i kommuner. Der er i flere tilfælde tale om socialt isolerede familier eller lukkede familier, som ikke har ønsket indblanding udefra. Familierne har levet under dårlige sociale og hygiejniske forhold.

Børnenes dagligdag har været præget af manglende omsorg og dårlig trivsel. Herudover har flere børn været udsat for systematisk vold og seksuelle overgreb/incest. Børnene har haft et højt fravær fra skole og daginstitutioner.

Forældrene i flere af sagerne har selv oplevet svigt i deres barndom. I enkelte tilfælde er det dokumenteret, at også moderen har været udsat for seksuelle overgreb som barn.

Sagsforløbet har i de fleste sager været langvarigt, idet mange af familierne har været kendt af kommunerne i mange år. Der ligger i en stor del af sagerne adskillige underretninger fra fagfolk om dyb bekymring for børnenes trivsel. I størstedelen af de sager, hvor der er sket seksuelle overgreb, foreligger der underretninger om mistanke om overgreb.

² Se diverse publikationer på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk

1.4 Sammenfatning af problemstillinger

Ankestyrelsens gennemgang af de ti sager peger på en række problemstillinger, som gør sig gældende i alle eller flere af sagerne. Nedenfor er opsummeret de mest centrale problemstillinger, som behandles og eksemplificeres i kapitel 2:

- Manglende sagsoverblik
- Problematisk håndtering af lukkede familier
- Skiftende sagsbehandlere/fravær af sagsbehandler
- Manglende eller dårligt samarbejde mellem myndigheder
- Utilstrækkeligt samarbejde med politiet
- Manglende opfølgning ved underretninger
- Manglende iværksættelse af relevante undersøgelser
- Manglende iværksættelse af foranstaltninger på baggrund af undersøgelser
- Iværksættelse af foranstaltninger og støtte på uoplyst grundlag
- Fravær af relevant opfølgning på tværkommunal underretning
- Manglende inddragelse af børnene/børnesamtaler
- Manglende fokus på søskende
- Forkert fokus i forhold til børnenes egentlige problemstillinger
- For meget fokus på forældresamarbejde
- Manglende systematik og dokumentation i sagsbehandlingen
- Ikke optimal udnyttelse af de tilgængelige vejledningsressourcer (VISO, SISO mv.)
- Manglende inddragelse af børnefaglig ekspertise internt i kommunen

Konsekvenserne af de identificerede problemstillinger bliver forstærket af, at de i mange tilfælde har forekommet gentagne gange eller været gældende under hele sagsforløbet.

1.4.1 Overordnede problemstillinger

Det er et gennemgående fællestræk, at der har manglet overblik over sagsforløbet. Det er en grundlæggende betingelse for, at der undervejs kan træffes de rigtige fagligt funderede beslutninger. Flere sager bærer præg af, at der er iværksat mange mindre støtteforanstaltninger, som enten har haft til formål at afhjælpe et helt konkret problem (for eksempel skolefravær, boligproblemer,) eller er iværksat alt efter, hvilke foranstaltninger, forældrene har villet give samtykke til.

I andre sager er der slet ikke iværksat foranstaltninger på trods af et omfattende oplysningsmateriale og underretninger om massive problemer i familierne. Nogle af disse sager bærer præg af, at der ikke har været et optimalt samarbejde mellem for eksempel skole og socialforvaltning.

Et overblik over sagsforløbet i forhold til underretninger, samt reaktioner herpå, iværksatte foranstaltninger og en samlet vurdering af foranstaltningernes effekt på løsning af problemerne vil give mulighed for på et tidligere tidspunkt at iværksætte de rette foranstaltninger.

Der er desuden flere eksempler på (både i samme sag og i forskellige sager), at kommunerne har truffet beslutning om at iværksætte enten børnefaglige undersøgelser eller foranstaltninger, som aldrig eller meget sent bliver effektueret.

Samlet set er sagerne udtryk for en manglende faglighed i sagsbehandlingen.

Problemstillingen med manglende faglighed kan ikke isoleres til den pågældende sagsbehandler/sagsbehandlere, men skal ses i sammenhæng med sagsbehandlerens mulighed for at trække på hjælp og støtte fra kolleger, ledelsens kompetencer og opbakning og muligheden for at inddrage interne og eksterne eksperter.

Signaler på seksuelle overgreb kan være vanskelige at tyde. I mange af sagerne har der imidlertid været tilstrækkelig dokumentation om så dårlige sociale forhold, at det har været nok til at begrunde, at børnene havde behov for massiv støtte.

Ankestyrelsen kan konstatere, at flere kommuner har forskellig opfattelse af, hvad der betragtes som underretninger. Oplysninger, som kommunen kommer i besiddelse af, uanset hvordan de er fremkommet, og som er nye i forhold til at give formodning om, at et barn har behov for støtte, skal betragtes som en underretning, der kræver handling/reaktion. Det gælder således også oplysninger, som kommunen modtager fra for eksempel skolen – også selvom kommunen selv har henvendt sig til skolen for at få en udtalelse.

Ankestyrelsen kan endvidere konstatere, at muligheden for at underrette til Ankestyrelsen kun har været benyttet en enkelt gang. Alle – det gælder både fagpersoner, forvaltningspersonale og almindelige borgere – har mulighed for at underrette til Ankestyrelsen, hvis ikke man ikke mener, at kommunen gør nok for at hjælpe det pågældende barn.

1.4.2 Samvær efter anbringelse

Når et barn er blevet anbragt uden for hjemmet, har den anbringende kommune overtaget en væsentlig del af ansvaret over det anbragte barn i forhold til barnets hverdag.

Også ved tilrettelæggelsen af samværet med biologisk familie er det kommunens ansvar, at samværet foregår på en måde, der gavner barnet. Inden der træffes en afgørelse om samvær, skal der finde en samtale sted med barnet om samværet.

Det ses i flere af sagerne, at der efter der er truffet afgørelse om anbringelse, og sagen har været behandlet af politiet/domstolene, er truffet nogle afgørelser om samvær, der ikke har været i barnets tarv.

Disse samværsaftgørelser har medført, at de anbragte børn ved samvær fortsat er blevet omsorgssvigtet og misbrugt.

Det er vigtigt, at der ved tilrettelæggelse af samvær i biologisk familie, hvor der har været vold og seksuelle krænkelser, tages hensyn til barnets trivsel.

Børnene, der fortsat er sårbare og udsatte, kan selv have svært ved at formulere, at det er utrygt eller angstvækkende at komme hjem på samvær.

Kommunen skal påtage sig ansvaret for det anbragte barns sikkerhed ved samvær, og kommunen må derfor være opmærksom på, om et barn, der er blevet anbragt uden for hjemmet, blandt andet på grund af seksuelle krænkelser og vold fra forældre og nær familieside, kan komme på samvær i familiens hjem, og om der kan være behov for overvåget samvær.

Desuden skal kommunen ved tilrettelæggelser af længere samvær som eksempelvis weekender og ferier være opmærksom på, hvorledes disse børn sikres mod nye overgreb.

Hvis det er svært at sikre børnene, må samværet tilrettelægges ud fra det, således at det er børnenes tarv, der kommer i første række.

Kommunerne har et stort ansvar for børnene under deres anbringelse, og derfor skal kommunerne bruge den viden, de har om forholdene i familien, til at sikre børnene mod nye svigt.

2 Gennemgående problemstillinger

pege på en række fælles problemstillinger, som er gældende i enten alle eller de fleste af sagerne. Problemstillingerne er beskrevet generelt i forhold til, hvilke konsekvenser det har/har haft for sagsbehandlingen. Hver problemstilling er suppleret med en række eksempler fra de sager, som Ankestyrelsen har gennemgået i forbindelse med kulegravningen.

2.1 Manglende sagsoverblik – blandt andet på grund af mange flytninger

Sagsbehandlingen bærer i flere af sagerne præg af, at sagsbehandleren ikke har haft et samlet overblik over sagen. Det kommer til udtryk ved, at ikke alle relevante tilgængelige informationer medtages i beslutningsgrundlaget, og at der ofte fokuseres på den aktuelle problemstilling eller begivenhed uden skelen til det tidligere sagsforløb og den samlede sagsmængde. Denne problemstilling er særligt gældende i sager, hvor familien ofte flytter mellem kommunerne, og der ikke sker tværkommunal underretning, ikke bliver oversendt relevante sagsakter eller ikke bliver fulgt relevant op herpå. Det samme gør sig gældende i sager om store familier.

2.1.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2.2 Problematisk håndtering af lukkede familier

I flere af sagerne lykkedes det for forældrene at afholde sagsbehandlerne fra at få et reelt indblik i børnenes problemer ved konsekvent at modarbejde de initiativer, der blev taget til samarbejde. Dette ses blandt andet i form af en lang række aflyste møder og brudte aftaler, hvor forældrene enten med meget kort varsel eller slet ikke informerer kommunen om, at de ikke kan deltage. Disse familier kan også være lukkede i forhold til andre offentlige myndigheder, for eksempel daginstitution, skole og sundhedsplejerske. Forældrene møder ikke til forældresamtaler, sammenkomster og ønsker ikke sundhedsplejerskebesøg. Børnene har stort fravær, og de er hemmelighedsfulde omkring deres familie. Dette mønster gentages i nogle sager igennem en årrække.

Det ses i flere af sagerne, at kommunerne ikke er vedholdende nok med at søge adgang til familiens hjem, og derfor må basere sin viden om familiens vanskeligheder ved hjælp af oplysninger fra andre dele af forvaltningen eller andre myndigheder (skole, sundhedsplejerske, politi mv.).

Nogle sager bærer desuden præg af, at kommunerne har svært ved at håndtere forældre med truende adfærd. Endvidere forsøger kommunerne generelt i for lang tid at samarbejde med forældre, der ikke via deres handlinger udviser reel vilje til at samarbejde.

2.2.1 Sagseksempler

[Redacted content]

2.3 Skiftende sagsbehandler/fravær af sagsbehandler

I flere af sagerne kan det manglende sagsoverblik blandt andet begrundes med hyppige sagsbehandlerskift.

Sagsbehandlerskift kan være problematiske, fordi det tager tid for en ny sagsbehandler at danne sig et overblik over sagens omfang. Dette stiller endnu større krav til systematik, dokumentation og skriftlighed i sagsbehandlingen, hvad der som nævnt ikke kendetegner de sager, der indgår i kulegravningen.

Konsekvensen af sagsbehandlerskiftene ses derfor i nogle tilfælde at være forsinkelser i sagsbehandlingen, og at der træffes beslutninger i sagen uden, at alle sagens oplysninger er inddraget.

Ud over sagsbehandlerskift internt i kommunens forvaltning, sker skiftet i nogle tilfælde som følge af, at familien flytter imellem flere kommuner. Forældrene ses dermed at kunne forsinke sagsbehandlingen som følge af hyppige flytninger.

I enkelte sager fremstår det meget problematisk, at kommunen sender sagen frem og tilbage mellem forskellige forvaltninger i kommunen, uden at tage det fornødne ansvar for, at dette ikke påvirker sagsbehandlingen negativt. Dette kan for eksempel være mellem handicapforvaltningen og børneforvaltningen.

2.3.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2.4 Manglende eller dårligt samarbejde mellem myndigheder

I nogle af sagerne fremstår samarbejdet mellem den kommunale forvaltning og de kommunale institutioner, såsom skoler, daginstitutioner, støttepædagoger og sundhedspersonale, meget dårligt eller helt fraværende.

Dette kan medføre, at barnets sagsbehandler modtager for få underretninger og relevante informationer, eller at underretningerne kommer for sent i forløbet. Ligeledes kan bekymrede fagfolk opleve, at kommunen ikke tager deres underretninger alvorligt.

2.4.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[Redacted text block]

2.5 Utilstrækkeligt samarbejde med politiet

Hvis politiet indleder en strafferetlig undersøgelse af nogle forhold i en børnesag, ses det i nogle tilfælde at få den konsekvens, at kommunen midlertidigt indstiller den sociale sag, også selv om der er tegn på et akut behov for handling i forhold til det pågældende barn. Ligeledes ses det i nogle sager, at kommunen helt henlægger sagen, hvis politiets efterforskning ikke fører til en sigtelse.

I flere af sagerne ses mange underretninger fra politiet. Der er imidlertid også eksempler på, at politiet har undladt at underrette kommunen undervejs i efterforskningsforløbet.

2.5.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2.6 Manglende opfølgning ved underretninger

I flere af sagerne reagerer kommunen ikke med relevante undersøgelser/handling på baggrund af underretninger i sagen. Også selv om disse underretninger utvetydigt må give anledning til en bekymring for barnet/børnene.

Dette medfører i nogle tilfælde, at undersøgelser der ville kunne skabe klarhed over barnets forhold, bliver iværksat senere i forløbet, end det havde været nødvendigt. Heraf

følger, at de relevante foranstaltninger i forhold til barnets situation også bliver iværksat senere, end de kunne have været.

Der er i flere af sagerne dokumenteret et stort antal underretninger fra fagfolk. Herunder politi, lærere, pædagoger og sundhedsvæsenet som giver udtryk for alvorlige, fagligt funderede bekymringer. Det bør give et særligt skærpet fokus, når fagfolk underretter. Det ses i flere af sagerne ikke at have været tilfældet.

I flere sager er der underrettet om mistanke om seksuelle overgreb. Der har således i mange sager tidligt været signaler på seksuelle overgreb. Kommunerne foretager i mange tilfælde ikke en faglig vurdering af, om der skal iværksættes undersøgelser i disse sager.

2.6.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

2.7 Manglende iværksættelse af relevante undersøgelser

De kommunale forvaltninger undlader i flere af sagerne helt at udarbejde en børnefaglig undersøgelse eller forældrekompetenceundersøgelser eller udarbejder dem først meget sent. Dette medfører, at der iværksættes forskellige støtteinitiativer til barnet og familien uden fuld klarhed over barnets situation og støttebehov.

Også når kommunerne får underretninger fra andre myndigheder med alvorlig bekymring for nogle børn, bliver der ikke altid udarbejdet en børnefaglig undersøgelse.

I flere sager ses det, at der bliver truffet indtil flere beslutninger om at udarbejde en børnefaglig undersøgelse, men at denne aldrig eller først meget sent bliver færdiggjort.

Når der bliver udarbejdet børnefaglige undersøgelser, ses det ofte, at den lovpligtige fire måneders frist ikke er overholdt.

2.7.1 Sagseksempler

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

2.8 Manglende iværksættelse af foranstaltninger på baggrund af undersøgelser

Der er situationer, hvor kommunerne får udarbejdet børnefaglige undersøgelser uden derefter at følge undersøgelserne op med de anbefalede foranstaltninger.

Når der træffes beslutning om en foranstaltning, er det vigtigt, at den hurtigst bliver iværksat, og at kommunen følger op på, om foranstaltningen benyttes og har virkning på familiens/barnets vanskeligheder.

2.8.1 Sagseksempler

[Redacted text block containing four paragraphs of case examples, all obscured by black boxes.]

2.9 Iværksættelse af foranstaltninger og støtte på uoplyst grundlag

I flere af sagerne iværksættes der igennem årene en række foranstaltninger, der alle sammen har til formål at løse en begrænset problemstilling. Foranstaltningerne iværksættes ofte uden en forudgående børnefaglig undersøgelse. Det ses i sagerne, at der mangler en overordnet vurdering af, hvorfor disse mange pletvise foranstaltninger ikke medfører de ønskede resultater, og hvorfor barnet og familien har brug for så mange forskelligartede foranstaltninger.

Der mangler tillige ofte en plan for, hvor lang tid der skal gå, før man vurderer resultatet af den iværksatte støtte. Det er vigtigt at understrege, at de forskellige former for støtte efter servicelovens kapitel 11 gives til børn med særlige behov. Det er således børnenes trivsel og udvikling, der skal bedres ved støtten.

2.9.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2.10 Fravær af relevant opfølgning på tværkommunal underretning

Der er i mange af sagerne tale om familier, som ofte er flyttet mellem kommuner. I alle tilfælde er der foretaget en tværkommunal underretning. Flytningerne medfører på trods af de tværkommunale underretninger forsinkelser i sagsbehandlingen, og det ses i flere sager, at den nye kommune ikke træffer beslutninger på et fuldt oplyst grundlag.

Familierne kan derfor bruge flytninger mellem kommunerne aktivt til at forsinke den kommunale sagsbehandling og myndighedernes indgriben i familiens forhold.

I mange af de sager, hvor der er sket flytninger til den kommune, der har været genstand for undersøgelse, vurderer Ankestyrelsen, at børnenes vanskeligheder allerede på tilflytningstidspunktet var så store, at der var grund til iværksættelse af undersøgelser og formentlig også anbringelse.

2.10.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2.11 Manglende inddragelse af børnene/børnesamtaler

I flere af sagerne inddrages børnene ikke i tilstrækkelig grad i sagsbehandlingen, idet der enten slet ikke afholdes børnesamtaler eller kun afholdes samtaler under overværelse af forældrene.

Dertil er der sager, hvor barnets holdning er fremkommet i sagen, men denne tillægges ikke tilstrækkelig betydning i sagsbehandlingen.

Det undersøges heller ikke i tilstrækkelig grad, hvorfor et barn i nogle tilfælde kommer med alvorlige beskyldninger om overgreb mod deres forældre eller andre voksne. Selv om det ikke i alle tilfælde er muligt at fastslå om beskyldningen er korrekt, bør kommunen betragte det faktum, at barnet fremkommer med en så alvorlig beskyldning som et grundlag for bekymring og undersøge barnets forhold nærmere.

2.11.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2.12 Manglende fokus på søskende

I flere af sagerne er der tale om store familier med mange børn, og ofte er der underretninger på flere af børnene.

Når kommunerne har bekymring for et eller flere børn i en familie, så bør de undersøge forholdene for de øvrige søskende også. Det ses i flere af sagerne, at kommunen alene koncentrerer sig om det eller de børn, der er umiddelbar bekymring for.

2.12.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2.13 Forkert fokus i forhold til børnenes egentlige problemstillinger

Der ses ofte i sagerne, at kommunen i for høj grad fokuserer på de synlige og håndgribelige problemstillinger såsom fravær i skole, dårlige boligforhold eller dårlig sproglig udvikling. Kommunerne forsømmer at foretage en samlet vurdering af, om der kan være bagvedliggende årsager til, at barnet har så massive problemer. Hermed overser kommunerne i flere af sagerne mange små indikatorer på forskellige former for overgreb og svigt.

2.13.1 Sagseksempler

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

2.14 For meget fokus på forældresamarbejde

I flere af sagerne lægger kommunen alt for stor vægt på forældresamarbejdet. I disse sager udviser forældrene ikke nogen reel vilje til at samarbejde, og kommunerne reagerer ikke konsekvent på, at forældrene bryder deres aftaler. Dette til trods for, at kommunerne i nogle sager har oplyst forældrene om, at det vil få en konsekvens at bryde de indgåede aftaler.

Resultatet er, at det i disse sager lykkes forældrene at forsinke kommunens indgreb betragteligt - i nogle tilfælde gennem mange år.

Det ses også, at forældrene gerne vil samarbejde og eksempelvis deltage i familiebehandling. Her er det vigtigt at være sig bevidst om og følge op på, om den iværksatte familiebehandling afhjælper problemerne i tilstrækkelig grad.

2.14.1 Sagseksempler

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

2.15 Manglende systematik og dokumentation i sagsbehandlingen

De fleste af sagerne bærer præg af en udtalt mangel på systematik og i flere tilfælde også mangel på dokumentation. Særligt ses der at mangle konklusioner på færdiggjorte undersøgelser, målsætninger med tiltag og overordnet stillingtagen til sagens samlede oplysninger.

Den manglende systematik og dokumentation betyder, at ikke alle de tilgængelige informationer, der ligger eller burde ligge på sagen, indgår i det samlede beslutningsgrundlag. Derfor kan sagsbehandlingen blive mangelfuld og forsinket.

Konsekvensen af den manglende systematik og dokumentation er særlig omfattende i sager med mange sagsbehandlerskift, flytninger mellem flere kommuner samt i de meget store familier.

2.15.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2.16 Ikke optimal udnyttelse af de tilgængelige vejledningsressourcer (VISO, SISO)

Kommunerne benytter ikke i tilstrækkelig grad muligheden for at inddrage VISO, SISO eller andre eksterne eksperter. I de sager hvor for eksempel VISO er inddraget, er det sket meget sent i sagsforløbet.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2.17 Manglende inddragelse af børnesagkyndig ekspertise internt i kommunen

I flere af sagerne er der ikke foretaget nogen børnesagkyndig undersøgelse. Derfor er det i høj grad sagsbehandlerens vurdering af barnets problemstillinger, der ligger til grund for kommunens indsats.

En børnesagkyndig undersøgelse ville i mange tilfælde have bidraget til at blottlægge problemernes omfang og målrette kommunens indsats.

2.17.1 Sagseksempler

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]